

uneco Z; tiom neniu estas mal~igala en siaj rajtoj Z. **Pli~igi.** Igi pli ampleksa, pli etendiĝi (Kp ŜVELI, PUFIĜI).

* **Vato.** Kotono kombita k premita laŭ molaj tavoloj. ~1 (tr). Garni per ~o : ~i veston, bandaĝon; (f) la nebulo iom ~as (malprecizigas) la konturojn.

vato ~. Potenco produktata de unu ampero sub tensio de unu volto. ~oro. Laboro de unu ~o dum unu horo.

* **Vazo.** Ujo el diversaj materioj, de diversa formo k granda, destinita por enteni ĉiajn fluecajn aŭ solidajn substancojn : ĉerpi akvon per ~o; meli florojn en ~on. Kp POTO, PELVO, KRUĈO.

Vazelino. Minerala graso, ekstraktita el kruda petrolo k uzata kiel haŭtsmirajo.

* **Ve.** Ekkria vorteto esprimanta : 1 Plendon pro malfeliĉo : ve al ni, ni estas ruinigitaj Z! 2 Minacon pri malfeliĉo : ve al la popolo peka, al la idaro krima Z! ve al la venkitoj! ~o. Plenda ekkrio : lamenloj, ĝemoj k ~oj Z. Vd HEJMO. ~1 (ntr). Ekkrii ~ojn : (f) la vento ~adas.

veŝto ~. Fadenoj, kiujn oni pasas inter la varperojn; = teksbazo Z. ~ero. Ĉiu unuopa fadeno, kiu interpasante la varpon formas la ~on.

* **Vegetl** (ntr). 1 Plenumi la funkciojn, el kiuj konsistas la vivo de ~ajo : ĉio, kio ~as en la naturo; la normala ~ado de la arboj. 2 (f. pp homo) Vivi senemocian, inertan vivon, kiel ~ajo : en Parizo oni vivas, en provinco oni ~as. ~a. Rilata al ~ajoj : la ~a regno; (f) e la perejo en la batalo estas pli agraba ol tiu velka, dormema k ~a vivo en peza enfermita aero. ~ajo Z. Organizita estaĵo, havanta la funkciojn de sinnutrado k reproduktado, sed ne, kiel la animalo, la kapablon sin transporti : kiel verda ~ajo ili forvelkas Z. Kp KRESKAJO 2, PLANTO.

vegetalo = vegetaĵo.

vegetallno. Graso eltirita el veg~oj.

Vegetara. Konforma al la doktrino de senvianda nutrado.

* **Vejno.** 1 Tubeto rekondukanta la sangon al la koro. 2 Longa mallarĝa tavolo el sama substanco en grundo : mineja ~o el karbo. 3 Ondlinia streko, simila al ~oj viditaj sub la haŭto : la

~oj de marmoro, ligno; la rivero estis ~ita per longa poststreko da sango. ~1 (tr). Marki ~ojn sur ion.

* **Veki** (tr). 1 Ĉesigi ies dormon : ~i iun el profunda dormo B. 2 (f) Ĉesigi la kvieton de io; vigligi, stimuli : ne ~u malfeliĉon, kiam ĝi dormas Z; por kio ~i senbezono la danĝeron B? la kantoj ~as la eĥojn de la montoj B; ~i la atenton de la aŭskultantoj B, la kuraĝon de la soldatoj; ~i k venki la apatiun; ~u, ho ~u, ~u konstante, ne timu ridon, insullon Z! ~i dormantajn energiojn. 3 Naski, estiĝi : ~i deziron al io, apelilon Z, enluziasmon, esperon, iluzion, dubon, suspekton, publikan intereson por, simpatian eĥon ĉe la legantoj, daŭran impreson, medilojn, aplaudon, ridon, tumullon Z, ribelon; raportoj liaj ~is en Hamleto enŭion tiel grandan Z; estas facile ~i malamon, sed malfacile ĝin estingi; la glavo de la malamiko ~as teruron ĉirkaŭe Z; ravan senton ĉiam ~is en mi ŝiaj grandaj lumaj okuloj; tiu demando ~is multe da disputoj k malpaco Z; teruro~antaj legendoj Z. Kp INICIATI, KOMENCI, AGIGI. ~o. Ago ~i : trumpetadi por la ~o; malfeliĉo k peko leviĝas sen ~o Z. ~iĝi. 1 Rekonsiĝi el dormo. 2 Plivigligi : ~iĝas la vento Z; en lia koro ~iĝis sovaĝaj instinktoj, sopiroj k bedaŭro; ~iĝis en ti la voĉo de la konscienco B. 3 Naskiĝi, estiĝi : sur la fundo de lia limo ~iĝis fajrero de naŭva espero B; la esp~a movado ĵus ~iĝis en la lando (Kp ĜERMI, BURĜONI). ~horloĝo. Horloĝo kun sonorilo por ~i (Vd KNARI).

* **Vekto.** 1 Stangeto en pesilo, kiu balanciĝas ĉirkaŭ sia akso k portas la telerojn. 2 Kurba surŝultira lignaĵo por porti du pendantajn sitelojn. 3 Balanciĝa trabostango en maŝino.

* **Velo.** 1 Granda forta tukoj, fiksita ĉe la mastoj k streĉita por kapti la venton : ferli, malferti, brajti, lisi la ~ojn; kvadrata, latina ~o. 2 (Fon) Muskolmembrana vandeto, apartiganta la faringon de la buŝo, k kiu levigante forfermas la nazan kavaĵon aŭ mallevigante ĝin malfermas; postpalato aŭ mola palato (Kp PALATO, UVULO). ~ŝipo. Ŝipo movata de vento, per la ~oj.

velaro (Fon). Konsonanto aŭ kvazaŭvokalo, kies bruero naskas la fermo aŭ